

Edwin Smits, gedreven coniferenkweker met een uitgebreid sortiment, is persoonlijk liefhebber van *Chamaecyparis lawsoniana*. De gezonde, geelbladige en smal opgaande 'Filip's Golden Tears' bijvoorbeeld. 'Een cultivar die overal toepasbaar is.'

Tekst en fotografie: Emiel van den Berg

De soort *Chamaecyparis lawsoniana* groeit van nature in het noordwesten van de Verenigde Staten waar hij flinke winterkou kan doorstaan. In zijn natuurlijke verspreidingsgebied groeit de conifeer uit tot een smalle piramidale boom met afhangelende topscheuten. Hoogtes tot 60 meter vormen geen uitzondering. De geslachtsnaam *Chamaecyparis* bestaat uit de woorden *chamai*, dat laag betekent, en *kuparissos*, dat is te herleiden tot cipres. Letterlijk vertaald betekent *Chamaecyparis* dus 'op cipres gelijkende lage plant'. Dat niet alle vertegenwoordigers laag blijven, mag duidelijk zijn. *Chamaecyparis* behoort tot de cipressenfamilie, de Cupressaceae, waartoe onder andere ook de coniferen *Juniperus*, *Calocedrus*, *Cryptomeria* en *Thuja* behoren. De drie belangrijkste soorten zijn *C. lawsoniana*, *C. obtusa* en *C. pisifera*.

OPGAANDE TREURVORM

C. lawsoniana kent vele cultivars waarvan enkele zuilvormen tot voor kort nog populaire haagplanten waren. Naast de bekende 'Columnaris' zijn 'Stewartii' en 'Golden Wonder' enkele voorbeelden. Ook zijn er dwergvormen waarvan sommige na verloop van jaren behoorlijk uit kunnen groeien en andere jaarlijks hooguit een paar centimeter groeien. Daarnaast is er volop keuze qua bladkleur; naast de groene vertegenwoordigers is er keuze uit (groen)geel en (grijs)blauw.

Coniferenkweker Edwin Smits in Volkel kweekt over de duizend verschillende coniferensoorten en cultivars. Van *Chamaecyparis* ongeveer zeventig. "Door goed te selecteren, beperk ik me tot de beste." Om zich continue te onderscheiden, blijft hij bezig met vernieuwingen. Hij vindt het echter jammer dat de consument slechts een beperkt sortiment ziet en hoopt voor de toekomst op meer aandacht voor de kwalitatief betere cultivars. "Welke cultivar mijn voorkeur heeft? *C. lawsoniana* 'Filip's Golden Tears'." Deze eigen selectie won in 2007 een gouden medaille op Plantarium. De culti-

Chamaecyparis lawsoniana
'Filip's Golden Tears'

Plantnaam: *Chamaecyparis lawsoniana* – Californische cipres
Groevorm: grote piramidale boom
Blad: spitse blauwgroene schubben
Bloem en vrucht: onopvallend
Bijzonderheden: veel variatie in maat en kleur

EDWIN SMITS:

'Veel cultivars in diverse kleuren'

var heeft een smalle opgaande habitus waarbij de hoofdtak omhoog groeit en de zijtakken bijna strak naar beneden buigen. "Extra is de jaarrond goudgele kleur die uiteraard in het voorjaar wat intenser is." De smalle habitus ziet Smits als groot voordeel. "Zo'n smalle conifeer past zelfs in de kleinste tuin." In grotere tuinen adviseert hij de plant in kleine groepen te plaatsen. "Alleen of in groepen, 'Filip's Golden Tears' blijft een sterke blikvanger omdat de glanzende gele kleur intenser is dan bij andere gele cultivars. Hij heeft een gezonde uitstraling."

PHYTHOPHTORA

In de eigen showtuin heeft Smits enkele exemplaren van 'Filip's Golden Tears' staan die al circa 7 meter hoog zijn. Deze zijn amper 1 meter breed. De voorbeelden op de kwekerij bevorderen de verkoop. "Ook voor aanplant in het openbaar groen. Daar komt deze selectie het beste tot zijn recht met een donkergroene onderbegroeiing van bijvoorbeeld *Cotoneaster* of *Hedera*. Groot voordeel is dat de cultivar geheel onderhoudsarm is, wat ook voor alle andere variëteiten geldt."

De ontwikkelingen binnen het sortiment staan overigens niet stil. Smits is bezig met vijf nieu-

we zaailingen, kruisingen uit 'Filip's Golden Tears' en *C. lawsoniana* 'Imbricata Pendula'. Zijn insteek is om de eerste verder te verbeteren. Belangstelling voor al die nieuwigheden is er vooral vanuit de landen ten noorden en oosten van Nederland. Daar worden coniferen flink gepromoot. In Nederland is de belangstelling voor coniferen nog altijd bescheiden. "Meer belangstelling via bladen en tv zou helpen. Zelf ben ik vooral bezig hoveniers en ontwerpers te enthousiasmeren."

De aanplant van *C. lawsoniana* kent hoegenaamd geen problemen. De conifeer groeit op vrijwel elke grondsoort, mits deze niet te nat is. "Op te natte grond ligt de bodemschimmel *Phytophthora* op de loer." Door problemen met deze bodemschimmel zijn in het verleden veel hagen vervangen door hagen van bijvoorbeeld *Cupressocyparis leylandii* en cultivars van *Thuja occidentalis*. Voor de toekomst is de hoop gevestigd op, vanuit de Verenigde Staten geïntroduceerde, *Phytophthora*-resistente onderstammen. Wanneer cultivars geënt worden op deze resistente onderstammen is het *Phytophthora*-probleem verleden tijd. "Belangrijk is daarbij wel dat de entplaats boven de grond blijft."